

**Eduard CONSTANTIN**

***Infracțiunile contra vieții în noul Cod penal***

## **Constantin Eduard**

### **▣ Studii:**

A absolvit ca vice-șef de promoție atât studiile de licență – specializarea Drept, anul 2008 – cât și cele de masterat – specializarea Științe Penale, anul 2009 – organizate în cadrul Facultății de Drept și Științe Administrative a Universității „Ovidius” din Constanța.

În anul 2011 a absolvit Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților (INPPA), ulterior dobândind titlul profesional de avocat definitiv (mai 2012).

### **▣ Activitatea:**

Este membru al Baroului București din anul 2010, fiind primit în profesia de avocat în urma promovării Examenului național de primire în profesia de avocat organizat de către Uniunea Națională a Barourilor din România (UNBR) la Facultatea de Drept „Simion Bărnuțiu” a Universității „Lucian Blaga” din municipiul Sibiu.

Între anii 2010-2012, în calitate de avocat stagiar, și-a exercitat profesia sub tutela unor avocați profesori renumiți.

Din mai 2012 activează ca avocat definitiv în cadrul Cabinetului Individual de Avocat „Eduard Constantin”, în calitate de avocat titular, pledând cu precădere în cauze ce vizează domeniul criminalității organizate și al terorismului.

### **▣ Publicații:**

Articole științifice:

- Drepturi și libertăți în statul roman (coautor) – Analele Universității „Ovidius” Constanța, Seria: Drept și Științe Administrative, nr. 3 (2005);
- Legea voalului între moralitate și legalitate (coautor) – Analele Universității „Ovidius” Constanța, Seria: Drept și Științe Administrative, nr.1 (2007);
- Aspecte de drept comparat privitoare la infracțiunea de omor (coautor) – Analele Universității Ecologice din București, Seria: Drept, nr. 3 (2011);
- Răspunderea penală în cazul infracțiunilor privind regimul deșeurilor în contextul reglementărilor naționale și europene, Revista Română de Dreptul Mediului, nr. 1 (2012).

Monografii publicate:

- Infracțiunea de omor deosebit de grav. Studiu de doctrină și practică judiciară, ediția I, Editura Pro Universitaria, București, 2010;
- Infracțiunea de omor deosebit de grav. Studiu de doctrină și practică judiciară, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Pro Universitaria, București, 2011.

**Eduard CONSTANTIN**

**Infrațiunile contra vieții  
în noul Cod penal**

**Universul Juridic**  
București  
-2016-

**Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

**S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

**S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI  
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI  
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL  
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**CONSTANTIN, EDUARD**

**Infrațiunile contra vieții în noul Cod penal / Eduard Constantin.**

- București : Universul Juridic, 2016

ISBN 978-606-673-860-6

343.6(498)

**REDACȚIE:** tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

**DEPARTAMENTUL** tel.: **021.314.93.15**

**DISTRIBUȚIE:** fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

**[www.universuljuridic.ro](http://www.universuljuridic.ro)**

## Listă de abrevieri

- art.** = articolul / articolele;
- alin.** = alineatul / alineatele;
- lit.** = litera / literele;
- pct.** = punctul / punctele;
- ind.** = indice;
- urm.** = următoarele;
- nr.** = numărul;
- p.** = pagina / paginile;
- vol.** = volumul;
- op. cit.** = opere citate (operă citată);
- și colab.** = și colaboratorii;
- etc.** = etcetera;
- C. pen. 1969** = Codul penal din 1969;
- C. pr. pen. 1968** = Codul de procedură penală din 1968;
- NCP** = Noul Cod penal;
- NCPP** = Noul Cod de procedură penală;
- O.U.G.** = Ordonanța de Urgență a Guvernului;
- C. Ap.** = Curtea de Apel;
- C.E.D.O.** = Curtea Europeană a Drepturilor Omului;
- Î.C.C.J.** = Înalta Curte de Casație și Justiție;
- T. Jud.** = Tribunalul Județean;
- Dec.** = Decizia;
- Secț. pen.** = Secția penală;
- Secț. mil.** = Secția militară;
- A.U.B.** = Analele Universității București;
- B.C.** = Buletinul Casației;
- C.D.P.** = Caiete de Drept Penal;
- D.** = Dreptul;
- P.R.** = Pandectele Române;
- R.C.C.P.** = Revista de Criminologie, de Criminalistică și de Penologie;
- R.D.P.** = Revista de Drept Penal;
- R.R.D.** = Revista Română de Drept;
- O.N.U.** = Organizația Națiunilor Unite;
- R.A.** = Regia Autonomă;
- I.P.** = Întreprinderea Poligrafică;
- S.R.L.** = Societate cu Răspundere Limitată.



## Prefață

Există obiceiul ca într-o prefață să se facă mai întâi o prezentare a autorului lucrării prefațate și apoi să se pună în lumină calitățile respectivei lucrări. Autorul lucrării „*Infracțiunile contra vieții în noul Cod penal*”, domnul Eduard Constantin, este un tânăr avocat, membru al Baroului București, care s-a remarcat încă din timpul facultății prin interesul manifestat în realizarea unei pregătiri juridice cât mai temeinice, fiind implicat încă de atunci în diverse proiecte de cercetare științifică. A absolvit ca vice-șef de promoție, atât studiile de licență (specializarea: Drept) cât și cele de masterat (specializarea: Științe penale), organizate în cadrul Facultății de Drept și Științe Administrative a Universității „Ovidius” din Constanța. Lucrarea sa de licență a avut ca temă „Omorul deosebit de grav”, această temă fiind aprofundată apoi în cuprinsul lucrării de masterat, publicată de altfel, în două ediții, la Editura Pro Universitaria din București, în anii 2010 și 2011, sub titulatura „Infracțiunea de omor deosebit de grav. Studiu de doctrină și practică judiciară”.

În ceea ce privește conținutul și structura lucrării „*Infracțiunile contra vieții în noul Cod penal*”, putem afirma că aceasta este pe deplin utilă și oportună.

Spunem că este utilă, întrucât noul Cod penal, intrat în vigoare la 1 februarie 2014, a adus modificări substanțiale în materia infracțiunilor contra vieții, ce trebuie explicate și motivate. În primul rând, în noul Cod penal, legiuitorul a procedat la prevederea infracțiunilor contra vieții, într-un capitol distinct, separat de cele contra integrității corporale sau sănătății. În al doilea rând, legiuitorul a modificat conținutul unor infracțiuni contra vieții și a introdus noi infracțiuni, inexistente în Codul penal anterior.

Astfel, după modelul majorității legislațiilor penale europene, s-a prevăzut o singură variantă agravată a infracțiunii de omor, respectiv omorul calificat, care regrupează atât elemente circumstanțiale ale omorului deosebit de grav, cât și elemente circumstanțiale ale omorului calificat din Codul penal anterior. S-a renunțat la o parte dintre elementele circumstanțiale specifice omorului calificat din Codul anterior, fie din cauză că ele se regăsesc în conținutul agravantelor generale prevăzute de art. 77 C. pen., fie din cauza reglementării lor în alte texte (omorul asupra soțului sau unei rude apropiate), fie pentru că nu se justifică (omorul comis în public). În acest din urmă caz s-a apreciat că nu este în mod necesar mai periculos cel care ucide victima în public față de cel care ucide victima în locuința acesteia, motiv pentru care s-a considerat preferabil ca pericolozitatea făptuitorului sau gravitatea faptei să fie apreciate de instanță cu ocazia individualizării pedepsei. Au fost păstrate în art. 189

C. pen. numai acele împrejurări care justifică posibilitatea de a aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

A fost expres reglementată infracțiunea de ucidere la cererea victimei, ca o variantă atenuată a omorului, reînscriind astfel reglementarea nu doar pe linia tradiției existente în dreptul penal român (art. 468 C. pen. 1936), ci și pe cea a tradiției majorității codurilor penale din țările europene.

În ceea ce privește determinarea sau înlesnirea sinuciderii, raportat la reglementarea penală anterioară, au fost operate diferite modificări. Astfel, s-a consacrat o reglementare distinctă între fapta care a fost urmată doar de o încercare de sinucidere și cea care a condus la sinuciderea victimei. În egală măsură, s-a prevăzut un tratament sancționator diferențiat după cum faptele sunt comise față de o persoană cu discernământul nealterat, față de o persoană cu discernământul diminuat sau față de o persoană lipsită de discernământ; în acest ultim caz neputând fi vorba de o hotărâre luată de cel în cauză, fapta va fi sancționată la fel ca infracțiunea de omor.

Deși structura incriminării faptei de determinare sau înlesnire a sinuciderii prevăzută de art. 191 C. pen. este corect gândită, identificăm o necorelare a acestui text cu reglementările privitoare la limitele răspunderii penale a minorului stabilite de art. 113 C. pen.. Această necorelare a fost sesizată și de autorul lucrării de față care a făcut propuneri pertinente în vederea înlăturării ei.

Reglementarea uciderii din culpă a fost simplificată, renunțându-se la o parte din variantele agravate, care pot fi suplinite prin aplicarea regulilor de sancționare a concursului de infracțiuni.

Oportunitatea lucrării este dată de faptul că autorul, în conținutul acesteia, face o amplă analiză teoretică și practică a fiecărei infracțiuni contra vieții, așa cum este reglementată în noul Cod penal, în vigoare de la 1 februarie 2014, inclusiv prin raportare la Codul penal anterior, prezentând totodată și precedentele legislative, dar și specificitățile unor coduri penale străine în materia vizată. Un alt element de interes îl reprezintă studiul criminologic privind infracțiunile contra vieții săvârșite la nivel național, precum și subiecții acestor infracțiuni, perioada de referință fiind anii 2004-2015. Analiza metodologiei de investigare criminalistică a infracțiunilor contra vieții, cu descrierea detaliată a unor ipoteze concrete, vine să complinească latura pluridisciplinară a lucrării.

Pentru realizarea acestui deziderat, autorul a procedat la o amplă documentare și la o sistematizare a lucrării pe șapte capitole care să-i permită tratarea, într-o succesiune logică, a întregii problematice privind infracțiunile contra vieții în reglementarea noului Cod penal.



## Introducere

Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod penal, la 1 februarie 2014, multe dintre instituțiile dreptului penal au suportat modificări substanțiale. În această tendință s-au înscris și infracțiunile contra vieții care în noul Cod sunt reglementate în Titlul I, „*Infracțiuni contra persoanei*”, Capitolul I, „*Infracțiuni contra vieții*”, având următoarele denumiri: Omorul (art. 188), Omorul calificat (art. 189), Uciderea la cererea victimei (art. 190), Determinarea sau înlesnirea sinuciderii (art. 191) și Uciderea din culpă (art. 192).

Față de Codul penal din 1969, în noul Cod s-a urmărit o mai bună sistematizare a materiei, astfel încât, după cum se observă, legiuitorul a inclus infracțiunile contra vieții într-un capitol distinct, intitulat sintetic „*Infracțiuni contra vieții*”, realizând astfel o delimitare mai riguroasă între acest tip de infracțiuni și alte tipuri.

În continuare, vom prezenta modificările care au intervenit la nivelul conținutului normativ al infracțiunilor contra vieții, precum și rațiunile care au stat la baza acestor modificări, așa cum sunt ele precizate în Expunerea de motive privind Proiectul noului Cod penal<sup>1</sup>.

În ce privește infracțiunea de omor, noul Cod nu aduce nicio modificare importantă, păstrându-se același conținut și aceleași limite de pedeapsă ca în reglementarea anterioară.

Referitor la variantele infracțiunii de omor, noua lege penală reglementează o singură variantă agravată, respectiv omorul calificat, renunțându-se astfel la omorul deosebit de grav, și o variantă atenuată, respectiv uciderea la cererea victimei.

În noua lege, omorul calificat, ca unică variantă agravată a omorului simplu, cuprinde atât elemente circumstanțiale ale omorului deosebit de grav (art. 176 C. pen. 1969), cât și o parte din cele ale omorului calificat din vechea reglementare (art. 175 C. pen. 1969), fiind excluse din conținutul acestei infracțiuni următoarele elemente: omorul săvârșit asupra soțului sau unei rude apropiate; omorul săvârșit prin mijloace ce pun în pericol viața mai multor persoane; omorul săvârșit profitând de starea de neputință a victimei de a se apăra; omorul săvârșit în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau publice ale victimei; omorul săvârșit în public. S-a renunțat la aceste elemente fie din cauza faptului că ele se regăsesc în conținutul agravantelor generale, cum este,

---

<sup>1</sup> Expunerea de motive privind Proiectul Legii nr. 286/2009 privind Codul penal – forma transmisă Parlamentului, în [www.just.ro](http://www.just.ro)



de pildă, omorul săvârșit profitând de starea de neputință a victimei de a se apăra [art. 77 lit. e) NCP], fie din cauza reglementării lor în alte texte normative, cum este, de pildă, omorul săvârșit asupra soțului sau unei rude apropiate (art. 199 NCP), fie pentru că nu se justifică, cum este omorul săvârșit în public. Privitor la ultima ipoteză s-a apreciat că nu este în mod necesar mai periculos cel care ucide victima în public – spre exemplu, în contextul unui conflict spontan într-un bar – față de cel care ucide victima în locuința acesteia, motiv pentru care este preferabil ca evaluarea pericolozității să fie făcută de judecător cu ocazia individualizării judiciare. Au fost păstrate în conținutul normativ al infracțiunii de omor calificat numai acele împrejurări care justifică posibilitatea de a se aplica pedeapsa detențiunii pe viață. De asemenea, unele elemente circumstanțiale specifice omorului calificat au fost reformulate, astfel încât să se evite pe viitor orice fel de controversă cu privire la sfera lor de incidență.

Reglementarea expresă a infracțiunii de ucidere la cererea victimei, ca variantă atenuată a omorului simplu, urmează tradiția existentă în dreptul nostru (art. 468 Codul penal din 1936), dar și tradiția majorității codurilor europene, această reglementare fiind impusă, în principal, de noul regim al circumstanțelor atenuante consacrat de partea generală. Dacă în reglementarea anterioară, împrejurarea vizată de art. 190 NCP putea fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, conducând astfel la aplicarea unei pedepse sub minimul special, în noua reglementare, chiar reținând o atenuantă judiciară, pedeapsa aplicată nu se va mai situa obligatoriu sub acest minim. Așadar, pentru a permite aplicarea unei pedepse care să corespundă gradului de pericol social al acestei fapte, a fost necesară o reglementare legală distinctă. S-a ales denumirea marginală de ucidere la cererea victimei și nu cea de omor la cererea victimei, pentru a exclude această faptă dintre antecedentele omorului calificat prevăzut de art. 189 alin. (1) lit. e) NCP.

În ce privește determinarea sau înlesnirea sinuciderii, s-a consacrat o reglementare distinctă între fapta care a fost urmată doar de o încercare de sinucidere și cea care a condus la sinuciderea victimei. De asemenea, s-a prevăzut un tratament sancționator diferențiat după cum faptele au fost săvârșite față de o persoană cu discernământul nealterat, față de un minor cu vârsta cuprinsă între 13-18 ani ori față de o persoană cu discernământul diminuat sau față de un minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani ori față de o persoană lipsită de discernământ; în ultima ipoteză, neputând fi vorba de o hotărâre luată de cel în cauză, fapta a fost sancționată la fel ca și infracțiunea de omor.

Reglementarea uciderii din culpă a fost simplificată, renunțându-se la o parte dintre variantele agravate care însă pot fi suplinate prin aplicarea regulilor de sancționare a concursului de infracțiuni. Așadar, în cazul săvârșirii unei ucideri din culpă de către un conducător de vehicul cu tracțiune mecanică având

în sânge o îmbibație alcoolică ce depășește limita legală, se va reține în concurs uciderea din culpă [art. 192 alin. (2) NCP] și infracțiunea la regimul circulației pe drumurile publice [art. 336 alin. (1), (3) NCP].

Prin lucrarea de față ne propunem să lămurim toate problemele ridicate de interpretarea noilor texte de lege privitoare la infracțiunile contra vieții, să creăm cititorului o viziune de ansamblu, pluridisciplinară, asupra acestei categorii de infracțiuni, să ilustrăm în plan practic aspectele teoretice analizate și să punem în evidență tendințele evolutive ale criminalității din perspectiva infracțiunilor în discuție.

Conținutul lucrării este structurat pe șapte capitole. Primul capitol prezintă o analiză generală a infracțiunilor contra vieții, istoricul incriminării infracțiunilor contra vieții, cadrul de incriminare a infracțiunilor contra vieții în alte state, dar și metodologia de investigare criminalistică a infracțiunilor contra vieții; celelalte capitole, afară de ultimul, prezintă o analiză teoretico-practică detaliată a conținutului fiecărei infracțiuni contra vieții în parte; ultimul capitol prezintă un studiu statistic și jurisprudențial. Analiza noastră a vizat, de asemenea, și elementele de disonanță dintre vechiul Cod penal și noul Cod, amplu discutate, dar și relația infracțiunilor contra vieții cu alte infracțiuni.

Considerăm că această lucrare va fi foarte utilă magistraților, avocaților, polițiștilor, studenților de la facultățile de drept, precum și tuturor celor interesați de înțelegerea noilor reglementări în materia infracțiunilor contra vieții.